

da se je raz prižnici učiteljem očitalo, da delajo točo. Tako se je gojilo sovraščdo učitelja in do šole in tako je ostalo naše ljudstvo neizobraženo ter revno ...

Za naše pokrajine so pri otvoritvi šole še druga vprašanja važna. In pri teh vprašanjih pride domino žalibog večkrat tudi z nekaterimi slovensko-štajerskimi učitelji v navskrižje. Mislimo na potrebo nemškega poduka v šoli. Vodo bi v Dravo nosili, ko bi zopet vse vzroke našeli, zaradi katerih priporočamo nemško šolo. Naj bode človek še tako hud Slovenec, to mora priznati, da človek brez nemščine nima bodočnosti. Vsak stan, od prvega do zadnjega, jo potrebuje. Delavec, — kajti domovina mu ne daje dovolj kruha, katerega si mora v nemških krajinah iskati. Kmet, — kajti ako hoče biti strokovno izobražen, mora nemško znati. Uradnik, učitelj, duhovnik, — vsi morajo nemško znati. Kdo more to tajiti? Pri vojakih, v službi, doma in v tujini, povsod se potrebuje svetovni nemški jezik. In zato pravimo, da mora šola v otroku priliko dati, priučiti si nemščine. Naši nasprotniki se temu z vsemi močmi opirajo. Oni se postavljajo na stališče, da je nemščina za ljudstvo nepotrebna in kdo jim tega ne veruje, temu mečejo polena med noge, tega psujejo in obrekajo ...

Ali ljudstvo je pri temu na naši strani. Na spodnjem Štajerskem skoraj ni več večje občine, v kateri ne bi stariši že za nemški poduk prosili. Z dvignjenimi rokami pridejo kmetski očetje prosi, da naj se njih otroci v nemške šole sprejme. Po mestih in trgih so nemške šole prenapolnjene. Ljudstvo uvideva potrebo znanja nemščine in zahteva šole, v katerih si bode deca vsega tega priučila, kar ji more služiti v življenju.

Hujščaki v nasprotnem taboru pa se bojijo tega ljudskega glasa, čeprav je stara beseda opravičena: Ljudski glas, božji glas! Hujščaki hočejo izobraženost le za se in za svoje otroke. Ljudstvo pa naj bi po njih mnenju in po njih želji neumno ostalo ...

Od hiše do hiše, od očeta do očeta romajo ti hujščaki, — v šoli, v gostilni in v cerkvi agitirajo proti nemški šoli. Pač sami ne vejo, kako bi iztrgali poštenemu ljudstvu resnico iz srca in jo nadomestili z nevarno ter škodljivo lažjo.

Mi pa se tega ne bojimo. Na prednem mesta in trgi nimajo nobenega dobička od tega, da hodijo kmetski okoliški otroci tja v nemške šole; nasprotno, meščani morajo plačavati za tega otroke. Ali mi vidimo nadobudno kmetsko mladino, ki je zmožna za razvitek. Mi vidimo slabe gospodarske razmere, ki so deloma posledica slabe izobrazbe. Mi vidimo vse to in zato opazujamo pametne starše na potrebe časa.

Starši! Vi ste odgovorni za bodočnost vaše dece, — pošiljajte jo torej v šolo in pošiljajte jo v dobro šolo!

Politični pregled.

Politični položaj je še vedno nespremenjen. Načelnik poljskega kluba je imel razne konference z voditelji obstrukcije. Ali ta posvetovanja niso imela nobenega uspeha. Tako se je še vedno batilo, da bode v državni zbornici zaradi dr. Žlindre obstrukcija nadaljevana in delo onemogočeno. Da bi enkrat ljudstvo — pomedlo!

Deželni zbori se bodejo glasom časniških poročil za 22. in 23. septembra sklicali. Zborovali bodejo okroglo en teden, kajti dne 5. oktobra boda baje državni zbor sklican.

Za vojake na manevrih. Večje denarne svote za vojake, ki se nahajajo na manevrih, naj se pošilja v denarnih pismih, ne pa po poštnih šekih ali nakaznicah. Manjši poštni uradi namreč dostikrat nimajo dovolj denarja, da bi take svote izplačali.

Cesar je potrdil izvolitev gosp. dr. H. Jabornegga za župana mesta Celje. Te dni se bode novi občinski odbor sestavil.

Občinski svet Prage je te dni v Varšavo romal. S tem je hotel demonstrirati za združenje Čehov in panslavističnih ruskih Poljakov. Kakor se vidi, se velezdajalski panslavisti vedno očitneje na svitlo upajo. In slovenski prvaki capljajo za njimi.

Grof pl. Aehrental. Cesar je imenoval našega ministra za zunanje zadeve za njegove žalbe pri izvršitvi aneksije Bozne ter Hercegovine dednim grorom.

Slavnosti stoletnice na Tirolskem so se vršile, kakor je bilo to nameravano. Pod navdušenjem vse dežele stopil je sivolasi naš vladar na tirolsko zemljo. Franc Jožef I. praznoval je s tirolskim narodom spomin junaških bojev leta 1809. Takega navdušenja je celo naš vladar malokdaj doživel, kar je tudi sam opetovanje povdarjal. Ob spomeniku Andreja Hofer je položil cesar krasni venec. Velikanska je bila tudi razsvetljava mesta Inomost.

Iredentovci, to je tisti Italijani, ki bi bili raje pod italijanskim nego avstrijskim želom, porabili so tudi praznovanje stoletnice tirolskih bojev v svrhu svojih demonstracij. V Trentu so naravnost napadli društva strelec, ki so se kasne praznovanju v Inomost odpeljali. V raznih drugih mestih južne Tirolske so ti "italianissimi" ponesnažili cesarske orle. Kakor se vidi, kažejo tudi ljudje svoje sovraščdo proti državi in cesarju prav očitno.

Velika sodniška razprava. V Rovignu je pričela velika razprava proti 36 obdolžencem. Glavni otoženec je duhovnik Rota, ki je na nekem shodu vpil: "Vzemite puške in revolverje in streljajte; tudi zame puško sem!" Vsi so obtoženi zaradi javnega nasilstva.

Cerkvena država in šola. Na Avstrijskem se ljudsko šolo vedno bolj krempljom klerikalizma izročuje. V drugih državah pa se je pričel boj za osvoboditev šole od klerikalnega járma. Zlasti se to na Nemškem opazuje. V Oldenburgu je zadnjič neki govornik med odobravjanjem ljudstva dejal, da je klerikalstvo vedno razvoj ljudske šole motilo in oviralo. Dokazal je to s tem, da se je v cerkevni državi leta 1868 med 217.000 prebivalci pač na vsakih 30 enega duhovnika štelo, da je pa med 100 prebivalci le eden čitati ali pisati, znal 400 cerkev je klerikalizem v Rimu sezidal, ali nobene šole ne. Posobno cveti klerikalcem v Belgiji žitje. Med časom klerikalne vlade, od 1. 1884 do danes, se je na Belgijskem 1500 učiteljev odpustilo, na dalje 800 splošnih ljudi in šol in 200 otročjih vrtecov zaprlo. 175 občin v Belgiji nima nobene šole. Od otrok v starosti od 6 do 14 let jih 14% sploh nobene šole ne obiskuje. 13% vlaščkih in valonskih rekrutov ne zna pisati in brati. Od 100 otrok jih gre samo 6. do 14. leta na šolo itd. Iz teh števk je pač natanko razvidno, da hoče klerikalizem ljudstvo le povsod ponemati. Kajti le nevedno ljudstvo se da zatira in izkorisci in vladati. Boj proti klerikalizmu je torej odločni boj za šolo in za ljudstvo sploh.

Proti srbskemu prinцу, bivšemu prestolonasledniku Jurčku, vložil je urednik soci. lista "Zvone" v Beligradu sodniško naznani, v katerem trdi, da vozi Jurček s svojim avtomobilom po Beligradu tako hitro, da spravlja življeno drugih oseb v nevarnost. To je glasom srbske postave kaznovati z zaporom od 1 do 3 dni ali z globom do 30 dinarjev. Poleg tega je urednik Jurja naznani, da je ta v svojem stanovanju bombu razstrelil, kar je bilo tudi za druge ljudi nevarno. Urednik zahteva kazensko postopanje proti princu Jurju in pravi, da bode policijo zarači preziranja postave naznani, ako bi ne hočela proti princu postopati. Lepe razmere, kaj?

Srbški princ — morilec? Srbski list "Zvone" prinaša novico, da je princ Jurij svojega voznika takoj pretepel, da bode ta bržkone umrl. Potemtakem je postal Jurij zopet morilec. Kajliko dolgo bode ta morilec še nemoten okoli hodil?

Zeppelin v Berlinu. Zrak je premagal Grofa Zeppelina se je posrečilo, da doseže svoj cilj. S krasno svojo vodilino zračno ladjo dosegel je svoj cilj Berlin. S tem je vprašanje zrakoplovstva rešeno. Zemljo smo premagali in divjem tirujo pred drdražo naše lokomotive. Morje smo premagali in nima za nasobenih težav in nobene grozote več. Zdaj pa je z velikansko iznajdbo grofa Zeppelina pre 1908 odobrili. Slišali smo, da se je moral načelnik glede nekaterih nejasnih točk zagovarjati. Pač pravno pravško gospodarstvo! Mi kmetje se žalostnega srca spominjamo časov, ko je še naš prednji Wratschko okraju načeloval. "Slovenski gospodar" in drugi lažnivi listi so mnogo pisarili o g. Wratschku in njegovemu gospodarstvu, seveda nič dobrega, temveč vedno same

želom Angleške. Te države so: Kap-kolonija, biski Transvaal, Oranje-republika in Natal. Nove države jeb dvakrat tako velika, kakor Avstro-Ogrska in šteje okroglo 5% milijonov prebivalcev.

Zivimore na Balkanu. Da pokažemo vse nevarnosti, katera preti naši živimoreja vse konkurenč z balkanskimi državami, naj objavimo sledeče zanimive številke:

ebod ob Prebivalci Goveda svinje ovce

v milijonih

Avstro-Ogrska 45·4 16 10 10·5

Rumunska 6 2·6 1·7 5·7

Bulgarija 4 2·8 0·5 8·1

Srbija 2·7 1 0·9 3·2

Na podlagi teh številk je dokazano, da pride na vsakih 100 prebivalcev:

ebod ob Govede svinje ovce

Avstro-Ogrska 6·5 22 23

Rumunska 43 28 25

Bulgarija 70 12 202

Srbija 37 33 118

Iz teh številk je v prvi vrsti razvidno, da imajo balkanske države razmeroma preveč živin, ki jo hočejo vled tega seveda k nami izvažati. Vsled tega se moramo kmetje z vsemi močmi proti trgovinskim pogodbam te balkanskim držav braniti, kajti drugače se našo domačo živimorejo uniči.

Pobožni „junaki“ so Španci. Ker jim v Maroku ni sreča mila, poslali so tja jetniške batajone, katerih bodojo porabili za "kanonenfuter". Tudi so dobili iz Anglije krvne pse, s katerimi se hočejo proti Kabilm boriti. Španija je seveda ena najbolj pobožnih katoliških držav.

Na Grškem imajo zdaj neprijetne politične razmere. Oficirji so namreč že pred leti stavili razne zahteve, ki se tudi proti kraljevski družini obračajo. Zdaj so vsled slabega izida spora s Turčijo zaradi Krete te zahteve ponovili. Prislo je do tepla. Ministerstvo Rallis je vsled tega odstopilo. Tudi se splošno govori, da hoče kralj sam odstopiti. Končno se je oficirje vendor s tem pomirilo, da se je takoj zbornico sklical in obljubilo, njih zahteve pretesti. Mislimo, da posnemajo grški oficirji svoje mladoturške tovariste.

Japonska — čez Kitajsko? Listi poročajo, da hoče Japonska sporazumno z Anglijo protektorat čez Kitajsko prevzeti. Rusija je baje preslabal, da bi se temu braniti zamogla.

Tudi letos bodemo izdali tako priljubljeni

— isti risnilo bo — Štajerčevi“

kmetski koledar za leto 1910.

To bodo tretja izdaja našega koledarja. Doslej je bila naklada hitro razprodana.

Vsled tega, bodemo letos najmanje 6000 izvodov natisnili.

Omenimo, da bode ta koledar zopet s tako lepo in obširno vsebino kakor prejšnja leta izšel. Obsegal bodo zopet leposlovne kakor gospodarske članke in slike.

Posebno važno je tudi inzeriranje v našem koledarju. Priporočamo torej toplo vsem gostinčarjem, obrtnikom ter trgovcem, da inzerirajo v našem koledarju. Inzerate se sprejema najkasneje do 15. septembra.

Cena koledarja bodo ednaka. Kdor hoče koledar zanesljivo dobiti, naj se pravčasno oglaši in naj pošle denar s poštnino vred. Kdor bodo 10. koledarjev prodal, dobti zopet enega zastonj.

Delujte, agitirajte za naš kmetski koledar!

BUTTERSBY
SA 1910 G

Dopisi.

Iz gornje Radgome. (Delovanje prvaškega okrajnega zastopa.) Dne 30. junija imel je okrajni zastop občno sejo, na kateri so se računi leta 1908 odobrili. Slišali smo, da se je moral načelnik glede nekaterih nejasnih točk zagovarjati.

Pač pravno pravško gospodarstvo! Mi kmetje se žalostnega srca spominjamo časov, ko je še naš prednji Wratschko okraju načeloval. "Slovenski gospodar" in drugi lažnivi listi so mnogo

pisarili o g. Wratschku in njegovemu gospodarstvu, seveda nič dobrega, temveč vedno same

Zapomnili smo si nekatere obreškovalce danke čez g. Wratschko in njega delovanju, katero je bilo izvrstno in pošteno. G. Wratschko pač ni iskal nobene časti in si ni nečevaloval djet. Bil je mož, ki je okraj proti vsaki neprijetnosti zastopal. Najbolj se še spominjam na železnicu. Takrat so prvaški „oberkrijaci“ tudi, da obravna železnice ni sklenjena, da bodo moral okraj plačati ne samo 40.000 K, ampak še enkrat toliko in da je vse laž, kar je pravil Wratschko. Spominjam se tudi, da je takrat „Slov. gospodar“ pisaril: „Zdaj ko dobimo naše (prvaške) roke okrajni zastop, bomo pokazali ljudstvu, kako slab je Wratschko gospodar!“ itd. Mi pametni, in trezni kmetje smo takali dve leti na te dokaze, ali ni ne duha ne duha. Zato hočemo pa mi svoje mnenje povedati! Železnica ne tirja denarja, tako je vse igotovljeno. Wratschko ni bil nikdar lažnik, on nam je odredil od velikega plačila, katerega je prejšnji okrajni zastop, ki je bil v prvaško-klerikalnih rokah, zakrivil. Nadalje je Wratschko dokazal svojo pravičnost, da se je upal poklicati deželnemu odboru, kateremu je oddal vse akte in račune. In bil je posebno poohvaljen za njegovo redno delo tekom 17. let, to pa z besedami: „Ich danke Ihnen für Ihre musterhaftes Übergeben solche Ordnung findet man selten“; po slovensko: „Zahvalim se Vam za vzorno delo; takšni red se malokdaj dobi“. Te besede je dejal odpola ne deželnega odbora dr. Stepančič, katerega je odbor na prošnjo g. Wratschka samega poslal. To je bil red in to je poohvala, na katere je takri mož še danes lahko ponosen. Mi vse kmetje in delavci se tudi še spominjam, da smo začasno Wratschkovega gospodarstva vedno hitro in redno svoj denar dobili. Zdaj pa, Bog se usmili, se mora dva in trikrat sline pri blagajni cediti in milo prosi, predno dobi človek svoj denar. To je prvaška dobrošrnost do kmeta! — Gospo Wratschko je tudi naredil veliko cesarsko Police in Ščavnico in od sv. Jurja do Ljutomerške meje, vse skupaj kakšnih 17 km. Prvaški zaspansi pa v Grabščini niti 3 km. ceste izvršiti ne morejo. Zakaj pa prvaki zdaj nicesar ne pišete o svojem gospodarstvu? Zakaj ne pride brin v lastnem očesu? Zakaj ne pometate pred lastnimi durmi? — G. načelnik se pri letosnjem premiranju konjev niti prikazati ni upal. Lansko leto pa je napovedal licenciranje bikov. Hotel je sam brez g. Wratschku uradovati, kar pa seveda ni šlo. G. Wratschko imenoval je nameč deželni odbor za načelnikovega namestnika distrikta zg. Radgona. Načelnik g. Kodolitsch takrat ni mogel priti. G. Wratschko pa prvaški Trstenjak ni hotel povabiti. Vsled tega živinodravnik ni hotel licenciranje pričeti. Tako so morali kmetje vsled prvaškega sovraštva bike brez vsega uspeha domu gnati. Letos pa so se morali prvaki podvreči in oj, oj, Wratschka poklicati. Cuda, da pri sv. Jurju niso streljali! Saj so vendar celo noč možnarji pokali, ko je bil Trstenjak za načelnika izvoljen. Ali je Kunčič to strelivo plačal? — Spominjam se tudi, saj je g. Wratschko desetletno načelovanja ob hajal in mu je okrajni zastop plačo od 360 na 400 gld. zvišal, kako so prvaki v „Filipovi“ krčali: „Zdaj bodejo vboogi kmeti plačevali, da bodo bledi“ itd. Zdaj pa, pod prvaško komando, ima načelnik že prvo leto 800 K plače in pisar pa 240 K. Zakaj pa načelnik sam ne piše? Ali ne zna družega pisati, nego dopise v „Slov. Gospodar“? Ali zdaj vboogi kmetje ne bodejo bledi od teh po prvakih naloženih plačil? Slišali smo tudi, da si je Žemljic lansko leto za pregledovanje strelnih postaj izplačal 280 kron. Obiskal je dvakrat okrajne strelne postaje in zato je dobil 280 kron! Nekemu pisarju so zato plačali 120 K. Za deputacijo k c. k. namestniku v Gradec so plačali (3 možakom) 60 kron, za isto na glavarstvo v Ljutomer 40 kron. Ali so ti trije možakarji tam res kaj opravili, nameč kaj družega, nego svoje žepi flikari? Drugod pa je na cestne komisije, da kakih 20. kronic naslužijo. Zdaj, pod prvaško vlado, gre vse za denar... Zdaj vboogi kmeti pač ni samo bledi, temveč tudi slep in gluhi... Ti gospodje so vedno takoj plačani. Mi kmetje pa, ki vozimo prodeč na ceste, moramo čakati za denar. Vedno pa nas denarja primanjkuje, akoravno se danes a tretino prodeca manj na ceste vozi, nego je tudi s pomočjo Franc Jakliča, Martin Janača načelovanja g. Wratschka. — Ali vse to

naj že bode kakor hočel. Vprašamo le: Kdo je plačal železnično in zakaj ste prvaki dve leti molčali od tistega „slabega“ gospodarstva Wratschkovega, po katerem ste preje tako udrihali? Naš okrajni zastop je pač podoben jaboljki, katera je na zunaj sicer lepa, znotraj pa gnila... Iz Rač pri Mariboru. Taki so! Kdo? Klerikali! Na cesarjev rojsten dan, ko se je pobiralo za po toči poškodovanje reweže v ormožkem in sosednjih okrajih v gostilni g. Mohorko, je neki dobroznan klerikalec Miha D. naravnost izustil: „Jaz ne dam nič.“ Zdaj se vidi, kakšno usmijenje imajo ti ljudje do svojih sotrinov. Ko bi se pa pobiralo za „obmejne Slovence“ ali za kake druge klerikalne namene, gotovo bi bil ta junak prvi s svojimi kronami. Vsevidel.

Sv. Vid n. V. Župnik Fric Repolusk je res apostol miru. Ko je bil misijon v Sv. Vidu, pridigal je eden gospod misijonar, da se večkrat prigodi, da kmet svojega soseda toži, ake lo ena kura prestopi mejo in s svojimi krempeljci popraska na sosedovi njivi. In sedaj čez pet mesecov je ravno župnik, ki je v faro misijonarje poklical, prvi med vsemi farani, ki je tožil svojega soseda, radi kur in šolskih otrok, da so mu kura naredile po izvedenici cenjeno škodo 4 K, šolski otroci so mu travo pohodili 2 K, notar Hans Winkler računa pa 1 K 75 h. Skupni znesek 7 K 75 h, katere ima plačati šolski vodja do 28. t. m., ker inače se bo proti njemu vložila sodnijske tožbe. Kaj pa hočemo reči k temu? Pojd, pa tudi ti tako storil, ako hočeš posnemati vzgled svojega dušnega pastirja! Amen.

Iz Vičanec bri Veliki nedelji. V nedeljo dne 29. avgusta t. l. so poslali posestniki iz Središča in okolice prav veliki težko naloženi voz zelenjave, sočiva in krompirja v našo občino Vičanec v bogim po grozni toči poškodovanem prebivalcem. Ti dari so se razdelili med naše občane, tako, da je vsak prijemnik bil zadovoljen. Izrekam podpisani v imenu vseh naših občanov središkim darovalcem prisrčno zahvalo in tisoči „Bog plati“ za te mile darove, kakor tudi vozniku, ki nam je po zelo dolgem potu pripeljal, zgoraj omenjeno hrano. Ako človek natančno premisli to škodo in pomanjkanje, ki ga bodo trpeli skozi eno leto mi in naši nedolžni otroci, se razjoče od veselja vsak, ki sprejme v taki hudi stiski kaki dar. Kajti v gornji panogi ormožkega okraja ni prizadeta nobena občina tako hudo, kakor je razmesarila toča v občini Vičanec. Kdor torej zna, kako lačnemu krunek diši in kdon ljubi svojega bližnjega, naj se ozre svoje srce in naj stegne svojo milostno roko.

Franc Skerlec.

Trbovlje. Sprejeli smo sledči popravek, ki ga objavimo: Exh.-Nr. 66. Slavno uredništvo „Štajerc-a“ v Ptaju. V zmislu § 19 tiskovnega zakona, blagovolite dopis iz Trbovlj v številki 35. z dne 29. avgusta 1909 na strani 3 Vašega cenjenega lista, priobčen pod naslovom „Trbovlje. Gróza in strah, preteklo je!“ v Vaši prihodnji številki, pod istim naslovom in na istem mestu sledče popraviti: 1. Ni resnica, da je bilo I. trbovljsko vojaško veteransko društvo na pogreb svojega umrlega častnega načelnika g. Franc Kallana povabljen; resnica je, da je vojaško veteransko društvo pogreb po določbah svojih pravil in po sklepnu odbora natančno opravilo;

2. ni res, da so veteranski vojaki vsled toči iz pokopališča zbežali; resnica je, da so veteranci v normalnem koraku in v polnem redu kot zadnji iz pokopališča odšli in še le na mostu pri gospodu Kramerju v Trbovljah se je dalo povleje s tekom iti pod streho; 3. ni res, da so veteranci pustili krsto nezagnjenno; resnica je, da je odbor voj. veteranskega društva že na 8. julija t. l. za vse svoje pogrebe sklenil, zagrnjanje jam oddati slugi pokopališča in ga za to plačati; 4. ni res, da je še le neki občinski strežaj naprosil nekaj drugih delavcev, da so šli mrtvega zagrnit; resnica je, da se je sluga pokopališča Lušinčki po naročilu tajnika ob 1. uru popoldne 3. avgusta 1909, to je: pred pogrebom in pred točo v pričo Ivan Lebarja zavezal za eno krono in 1 liter vina jamo za grniti, saj katero delo je tudi resnično 2 kroni in 1 liter vina dobil in je torej ta občinski strežaj bil obvezan prevzeto delo izvršiti, katero je tudi s pomočjo Franc Jakliča, Martin Janča načelovanja g. Wratschka.

popolnoma v redu

opravil, akoravno še le po toči. Trbovlje, dne 30. avgusta 1909. S spoštovanjem c. k. avstrijske voj. veteransko društvo: rudniški inženir J. Krassnig, načelnik. — Opomba uredništva: S tem je ta zadeva rešena in dovolj pojasnjena.

Gornja Sv. Kungota. — Notarski uradni dnevi. — Gosp. c. k. notar Karl Hans iz Maribora bo imel v naši občini hiši vsak drugi četrtek vsakega meseca notarske uradne dneve, in sicer prvkrat dne 9. septembra t. l. S tem se prihrani onim prebivalcem naše in sosednih občin, ki imajo opraviti pri notarju, mnogo časa in denarja, ki bi ga potrosili, ko bi zaradi notarskih opravil moralih hodiči v mesto.

Ljutomer. Ojeti ljubi volek božji in dopisun „Narodnega dnevnika“, ali nisi pred ostal dne 18. avgusta, kakor da je že Šentjasko veteransko društvo proti gostilni Straserovi šlo? Torej tega gotovo nisi vidil, kako krasno je moštvo prišlo že ob pol 8. uri in šlo naravnost v cerkev ter se udeležilo sv. maše, potem se je postavilo pred poslopje c. k. okrajnega glavarstva in se glavarju predstavilo. Ali tega vsi ljutomerski narobnaki niste videli? Pač škandal! Veš ti dopisun nerodnega lista, pusti društvo pri miru. Ti možje so si že čast zaslužili, ko tebe še na svetu ni bilo. Hvale vredno je društvo, da ne zametuje vladarja in da se ne vsljuje srbskemu Jurčku ter svojo prisego izpoljuje. Mi Ljutomeržani želimo temu vrlemu društvu mnogo sreče in prosimo vse mirno misleče, naj društvo podpirajo. Hvala pa tudi ljutomerskemu veteranskemu društvu, ki je šlo temu društvu do kolodvora nasproti. Vidilo se je, da so ja vsi vojaški brati, da so vsi enkrat z orožjem v roki bili pripravljeni, žrtvovati svojo kri za Avstrijo in cesarja. Taki smrkolini okoli nerodnega lista ne bodejo može vojake sramotili. Prvaški požarniki so imeli ta dan seveda druge opravke; le ljutomerski požarniki so bili v cerkvi. Sramote je pada na sramotilce nazaj! In hujščaki proti vojnikom se sami sodijo!

Sv. Janž na dr. p. V nedeljo 29. avgusta bil je tukaj pri nas shod, katerega je priredila novopečena „kmečka zveza“. Govorilo se je vse mogoče reči, ki nimajo za kmeta niti vinarja haska. 1. da hočejo v Ljubljani ustanoviti slovensko vseučilišče; 2. da moramo imeti več slovenskih poslancev, da bodejo zastopali naš slovenski okraj; 3. napadalo se je grozovito poslanca dr. Miroslava Ploja in pri temu je visokosloca Rajh g. Ozmcu močno na nogo stopil, da mu skoraj ni mogel nogo odmakniti. In mi kmeti odgovarjamo proti ljubljanskemu vseučilišču, da to bode koščalo veliko svoto denaria in je boljše, da bi se oziralo na kmečke potrebe, posebno na te okraje, ki so bili letos od toči poškodovani. Naj bi ti podporo dobili, za te nesrečne še niti Ozmc besedico izpregorovil ni! Tako se je tukaj pokazala ljubezen do kmečkega stanu! Naznajalo se je tudi, da bodejo kmalu zopet volitve v državnem zboru, da bi jim zopet zaupali. Ali kmetje, bodite pametni, zaupajte tistim, ki zdaj isčejo, ko ste pomoči potrebeni; črnuhi vas zdaj ne poznajo, da ste ponesrečeni od toče. Tedaj takšnega poduka Šentjanžki kmeti nismo več radovedni, kjer zastopite o kmetijstvu toliko, kakor zajec na boben! Adio, gospod poslanec Ozmc!

Novice.

Polom prvaških denarnih zavodov? Opotovano že smo povedali svoje mnenje, da bodejo prvaški denarni zavodi polagoma istotaki polom doživel, kakor so ga svoj čas brezvestna konzumna društva. Vzrok leži v prvi vrsti v tem, da je po Štajerskem in deloma tudi po Koroskem veliko preveč teh prvaških posojilnic in zadruž. V drugem oziru pa se ti slovenski denarni zavodi veliko preveč za politiko brigajo. V zadnji številki še smo označili grozovito lahkomiselno gospodarstvo okrajne posojilnice ormožke. Tudi je treba opomniti, da se v mnogih teh zavodih naravnost brezvestno in proti postavno s tujim denarjem dela. Gotovi člani predstojništva ali nadzorništva si jemljejo edinstveno posojila, kolikor se jim poljubi. Naši čitalatelji se gotovo še spominjajo na žalostne dogodke v Šoštanjski posojilnici. Tako ni čuda, da se ti denarni zavodi majajo in da je vsak dan